

ΜΑΘΗΜΑ / ΤΑΞΗ:	ΛΑΤΙΝΙΚΑ Γ ΛΥΚΕΙΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:	29/11/2025

ΚΕΙΜΕΝΑ

A) Marco Tullio Cicerōne et Gaio Antōnio consulibus, Lucius Sergius Catilīna, nobilissimi generis vir sed ingenii pravissimi, contra rem publicam coniurāvit. Eum clari quidam sed improbi viri consecūti erant. Catilīna a Cicerōne ex urbe expulsus est. Socii eius deprehensi sunt et in carcere strangulāti sunt. Ab Antōnio, altero consule, Catilīna ipse cum exercitu suo, proelio victus, interfectus est. Gaius Sallustius tradit multos etiam milites Rōmānos in eādē cruentissimā pugnā occīsos esse, multos autem graviter vulnerātos esse.

B) Cum Octavianus post victoriam Actiacam Romam rediret, homo quidam ei occurrit corvum tenens; eum instituerat haec dicere: «Ave, Caesar, victor imperator». Caesaris multum interfuit corvum emere; itaque viginti milibus sestertium eum emit. Id exemplum sutorem quendam incitavit, ut corvum doceret parem salutationem. Diu operam frustra impendebat; quotiescumque avis non respondebat, sutor dicere solebat «Oleum et operam peridi». Tandem corvus salutationem didicit et sutor, cupidus pecuniae, eum Caesari attulit. Audita salutatione Caesar dixit: «Domi satis salutationum talium audio». Tum venit corvo in mentem verborum domini sui: «Oleum et operam peridi». Ad haec verba Augustus risit emitque avem tanti, quanti nullam adhuc emerat.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική από το πρώτο απόσπασμα το «**Ab Antōnio... vulnerātos esse.**» και από το δεύτερο απόσπασμα το «**Id exemplum...eum Caesari attulit.**».

Μονάδες 20

B1. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω φράσεις ως Σωστές ή Λανθασμένες.

1. Κατά τους Κικερώνειους χρόνους παρατηρείται μία φιλοσοφική φυγή από την πραγματικότητα.
2. Στους Αυγούστειους χρόνους ανθεί η ιστοριογραφία.

3. Ο Κικέρωνας υπήρξε θερμός θαυμαστής του Αριστοτέλη.
4. Κορυφαίοι ελεγκτικοί ποιητές είναι ο Τίβουλλος, ο Οβίδιος και ο Σουητώνιος.
5. Το De rerum natura είναι έργο του Κοϊντιλιανού.

Μονάδες 10

B2. Να βρείτε με ποια λατινική λέξη των παραπάνω κειμένων, συνδέονται ετυμολογικά οι παρακάτω νεοελληνικές λέξεις: ουλή, ουμανισμός, ανάμνηση, πυγμή, μιλιταρισμός, όπερα, γενιά, ρωμαϊκός, δώρο, λάδι.

Μονάδες 10

Γ.1.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις:

generis: ονομαστική πληθυντικού

altero consule: η ίδια πτώση στον άλλο αριθμό

imperator: αφαιρετική ενικού

sestertium: αφαιρετική πληθυντικού

mentem: γενική πληθυντικού

verborum: αιτιατική ενικού

Μονάδες 7

Γ.1.β. Να συμπληρώσετε τους υπόλοιπους βαθμούς του επιθέτου στην ίδια πτώση και στο ίδιο γένος και αριθμό:

Θετικός	Συγκριτικός	Υπερθετικός
		nobilissimi
		pravissimi

clari		
improbi		

Μονάδες 8

Γ.2.α. Να σχηματίσετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τα ρήματα:

consecūti erant: γ' ενικό οριστικής ενεστώτα στην ίδια φωνή

expulsus est: β' πληθυντικό οριστικής μέλλοντα παθητικής φωνής

dicere: β' ενικό προστακτικής ενεστώτα ενεργητικής φωνής

attulit: β' ενικό προστακτικής ενεστώτα ενεργητικής φωνής και γ' πληθυντικό υποτακτικής ενεστώτα παθητικής φωνής

venit: γ' ενικό οριστικής μέλλοντα ενεργητικής φωνής

emerat: α' πληθυντικό υποτακτικής μέλλοντα ενεργητικής φωνής

Μονάδες 7

Γ.2.β. Να σχηματίσετε τα απαρέμφατα και τις μετοχές του τύπου vulnerātos esse στη φωνή που βρίσκεται. (να λάβετε υπόψη το υποκείμενο του ρηματικού τύπου)

Μονάδες 8

Δ1.α. Να αντιστοιχίσετε τις παρακάτω λέξεις με τον ανάλογο συντακτικό τους ρόλο.

Στήλη Α	Στήλη Β
1. generis	Α. αντικείμενο ρήματος

2. a Cicerone	Β. επιρρηματικό κατηγορούμενο του τρόπου
3. consule	Γ. εμπρόθετος προσδιορισμός ποιητικού αιτίου
4. proelio	Δ. γενικήτης ιδιότητας
5. graviter	Ε. αφαιρετική της συγκεκριμένης αξίας
6. Actiacam	ΣΤ. παράθεση
7. milibus	Ζ. δοτική προσωπική
8. cupidus	Η. επιρρηματικός προσδιορισμός τρόπου
9. corvo	Θ. αφαιρετική οργανική του τρόπου
10. nullam	Ι. επιθετικός προσδιορισμός

Μονάδες 10

Δ1.β. Να μετατρέψετε την παθητική σε ενεργητική και την ενεργητική σε παθητική σύνταξη αντίστοιχα στις παρακάτω προτάσεις.

Socii eius prehensi sunt et in carcere strangulanti sunt. (**Κείμενο Α**)

Sutor, cupidus pecuniae, corvum Caesari attulit. (**Κείμενο Β**)

Μονάδες 9

Δ1.δ. socii eius (Κείμενο Α): Να δηλώσετε την κτήση με ισοδύναμη έκφραση και να δικαιολογήσετε τη διαφορά στη σύνταξη και στην ερμηνεία.

Μονάδες 2

Δ2.α. Cum Octavianus...rediret (Κείμενο Β): Να γίνει πλήρης συντακτική ανάλυση (είδος, εισαγωγή, εκφορά, συντακτικός ρόλος) στη δευτερεύουσα πρόταση.

Μονάδες 3

Δ2.β. ab Antonio , altero consule (Κείμενο Α) : Να αντικαταστήσετε την παράθεση με δευτερεύουσα αναφορική πρόταση.

Μονάδες 3

Δ2.γ. Audita salutatione (Κείμενο Β): να αναλυθεί η μετοχή σε δευτερεύουσα πρόταση με όλους τους δυνατούς τρόπους

Μονάδες 3